

פיסול "סביבתי" בחיפה פסל המשונה ("מחווה לדירר") נרכש מיגאל תומרקין ב-1971 על ידי אנשים שוחררי-אמנות שאף הקימו עמותה לצורך זה. הוא הוצב בחזית בית אבא חושי בחיפה - כמחווה לראש-העירייה הראשון של חיפה אחרי קום המדינה. כיום, אחרי חיפושים ממושכים, עלה בידי גרשון קניספל לאתר את הפסל האבוד/הנשכח. בתחילה לא זיהה אותו: מה שהיה מחווה לדירר ולחושי הפך לפח-אשפה מאולתר בימי שילטונו של אריה גוראל, "מגלח" ואדי סאליב ומי שמתעתד גם להרוס את, המושבה הגרמנית". אנדרטה שהפכה לפח-אשפה: שלא יאמרו שאין שימוש לאמנות המודרנית.

מי שמבקש לדעת עוד על רומאן גארי, מומלץ לפניו לקרוא את הביוגרפיה שלו שיצאה לאור בטיפרייח מעריב, או, מוטב, לקרוא ספר שראה אור באחרונה, אף הוא בתרגומו של אביטל ענבר, ושמו כלב לבן. אולי יוכל ענבר להמשיך בתירגומים ממין זה לצד ה"עיסוק הרוחני המובהק" הקולינארי המ- זומן לו? סתם מישאלה צנועה. **שרה בין**

ראית, על כך שמתרגמים אינם צריכים לעסוק בכיקורת עמיתיהם: "זה לא אתי", ועל כוונתו לנטוש את מלאכת התירגום לטובת עיסוק אחר, קולינארי, שהוא בלשוננו: "עיסוק רוחני מובהק". אך בכל זאת היה נעים להצטרף לשעה לאני שים האלה, קוראי הספרים. להתבונן בפניהם די חיזורות כפניהם של בני גזע נכחד או זן שסכנת השמדה מאיימת עליו, לשמוע שני משוררים קוראים משיריהם ומתרגשים.

אי סופר זה לא ישמח לקראת ערב שכזה? מי קרא ולא נשבה בקיסמו, בקסם דמותו? מי לא התמלא קינאה לנוכח חייו הסוערים? מי לא התפעל מש- נינותו, מאהבת-החיים הגדולה, מחוש-ההומור, מיכולתו להבין את עצמו ולגחך?

החדר הקטן של הוצאת עקד ברחוב בריכוכא התמלא לאישו באנשים. גם הם, כמוני, ויתרו על התענוגות האחרים שהעיר תל-אביב זימנה להם הערב ובאו לשמוע על גארי, עוד משהו, נוסף על המידע שסופר זה העמיד לרשותנו בספריו. לבי סוף נרחקו אל החדר כ-30 איש (לפעמים נדמה לי שהקירות האלה עשויים גומי, העיר מישהו) וחיכו בשקט ובנימוס.

מה שקיבלו היתה שיחה מאולתרת בין המבקר גיורא לשם לבין המתרגם אביטל ענבר. בשיחה הוזכרו סופו הטראגי של גארי, מותה המיסטורי של אשתו — שחקנית הקולנוע ג'ין סיברג, המ- סיכות שגארי לבש ופשט כל חייו, התחמקותו מעיתונאים, סירובו להיפגש עם מתרגמו לעברית ענבר, תחושת העלבון של זה. הכל לשווא. לא אפילו טפח מאותו גארי שלא היכרנו, שביקשנו כליכך להכיר.

"מהי תרומתו לסיפרות הצרפתית?" שאל לשם. "רומאן גארי אינו סופר צרפתי", משיב ענבר. "כתיבתו שונה, חריגה. עובדה שהוא מן הבודדים בסיפרות הצרפתית בת זמננו שסיפריהם תורגמו לאנגלית וזכו להצלחה עצומה בארצות-הברית." "נסה לתאר אותו, מיהו רומאן גארי?" מקשה המראיין.

מדפי-הספרים של חנויות בטעם הישן, שעה שהי- קיוסקים החדשים לסיפרות נוסח סטימצקי כמי- עט שאינם מוכנים להקצות להם מקום — לא כמדפים, קל וחומר שלא בחלונות-הראווה ובחי- לומות הראווה שלהם.

לפיכך מצויים סופרים לעשות ככל יכולתם, ויכולתם במיקרה זה מוגבלת ביותר, לפרום את התפר הזה שבין המו"לים, או מכל מקום שלא לתת לו יד ולעודדו בדרך זאת, כדי שלא ייבלעו במעיהם של דגיי-הטרף למיניהם. לא כל לווייתן מקיא את קורבנו כמו זה של יונה. וגם עצם ההקאה היא לאו דווקא כבוד גדול.

ישראל אינה אמריקה ואינה אנגליה. ריבוי של מו"לים קטנים יחסית, ביניהם כמה — בהכרח מעטים — אשר להם יחס אישי לסופר וליצירתו, היה בעבר תמיד מסימניה של הסיפרות העברית המתחדשת. בהיעדרו נהיה כולנו, כלומר, כל מי שאינו כותב כסטיסלרים הבאים עם סטנר מש- להם וטיפרי בישול, תלויים בברונים שהם לעי- תים קרובות ברונים-שודדים, כגון אלה שבהיס- טוריה. ועל כל השאר — בהמשך.

ערבים בתל-אביב

ערב גארי

קהל-קוראים הוא, בדרך-כלל, קהל טוב. די לו שיצוטט מישפט אחד מתוך ספר שקרא, או ששם סופרו האהוב ייזכר שוב ושוב וכבר הוא מרוצה

סופר-דיפלומט רומאן גארי וגרושתו ג'ין סיברג

"אינני יודע", עונה ענבר, שתירגם עד כה שישה מסיפרי גארי, בכנות רבה. ענבר מוסיף ומספר על עבודתו שלו, על הסתייגותו ממבקרים ה"מפגינים לעיתים קרובות מדי עבודה לא-אח-

שעזב בית מוסק או מחומם, ויותר על הסרט הש- בועי בטלוויזיה, כבר הוא בא על סיפוקו. "ערב העוסק באישיותו של הסופר רומאן גא- רי, היה כתוב בעיתון, ואני שמחתי. וכי מי מקור-

לגעת בחומר, לגעת ברוח

לצייר, לגבי מאיה כהן לוי, פירושו להתעסק בחומר במלוא מובן המילה. החומר עבורה איננו אמצעי ציורי בלבד. היא משתמשת בצבע כחומר, שמנוני, דחוס, שה- אינטליגנציה בוחקת דרכו. נוכחותו של החומר מודגשת לפחות מקווי הרישום העבים של הדמויות, בעלי-החיים, הנופים או הצורות הגי- אומטריות המאכלסים את הציורים. זמן הציור, לגבי מאיה כהן לוי, מצטיין במאבק מתמיד

אמור לסמל כאן את סיבובי כוכבי-הלכת סביב השמש, את סיבובי הגלקסיות ביקום, את סיבובי המחשבה סביב ציר חימושיה, ואת סיבובי האלקטרונים והנאטרונים סביב הגרעין — ביטוי לתמציתו של האטום. בתערוכה הנוכחית, המוצגת בגלריית שרה לוי, ויתרה כהן לוי על אותה הלהבה אדומה-כתומה-צהבהבה, שבערה בעבודותיה האחרות. הפעם העבודות בשחור לבן, והן עומדות יפה גם בלעדיה. כפי הנראה, אצורה כבר הלהבה בחותם אמנותה המסיבית של ציירת זאת.

נעמי דר ירוק

מאירה כהן לוי: ריקוד או - העמוד האינסופי, שמן על נייר שחור-לבן